

Maciej Oziębłowski, Wrocław

Lewiccy i inne rodziny z Laszek Murowanych koło Chyrowa (ziemia przemyska) w latach 1740-1779

Informacje genealogiczne przedstawione poniżej w zdecydowanej większości pochodzą z Księgi Chrztów i Ślubów parafii rzymsko-katolickiej w Laszkach Murowanych dotyczących lat 1740-1779. Wprawdzie tytuł księgi brzmi „Liber Natorum, Copulatorum, Mortuorum pro Laszki Murowane 1741-1779”, to w rzeczywistości księga nie posiada części dotyczącej zmarłych. Również początkowa data podana na okładce (Fot. 1) nie do końca jest ścisła, gdyż w dokumencie tym znajdują się wpisy już z 1740 roku. Księga znajduje się w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie i wchodzi w skład zespołu numer 437, tj. „Księgi metrykalne wyznania rzymsko-katolickiego z Diecezji Przemyskiej” (Stara Sól. 1740-1778) i opisana jest sygnaturą numer 49.

Nie jest jasne na chwilę obecną kiedy dokładnie Lewiccy pojawili się w Laszkach Murowanych. Można przyjąć dwie hipotezy. Jedną, że mieszkali tam znacznie wcześniej, aniżeli w 1740 roku, drugą zaś, że pojawili się w Laszkach Murowanych niedługo przed 1747 rokiem, kiedy to **Konstanty Lewicki** ożenił się z **Marianną Kilarowicz** (Fot.2). Jedno jest pewne, że Konstanty Lewicki i jego rodzina należeli do warstwy mieszczańskiej w Laszkach, gdyż w analizowanej księdze określany był on sformuowaniem „*famatus*”, czyli „*sławetny*”. Określenie to przypisane było również średniozamożnym rzemieślnikom.

Poniżej przedstawiono tytułaturę określającą staropolską przynależność klasową¹:

Określenie łacińskie	Określenie polskie	Status społeczny
illustrissimus ac magnificus	jaśnie wielmożny	magnat, senator
magnificus	wielmożny	urzędnik grodzki lub ziemski
generosus	urodzony	właściciel jednej wsi
nobilis	szlachetny	właściciel części lub dzierżawca
spectabilis	godny	zamożny patrycjusz dużego miasta
honoratus	zacny	patrycjusz
famatus/famosus	sławetny	średniozamożny rzemieślnik
providus/circumspectus	opatrny	ubogi rzemieślnik
honestus	uczciwy	rolnik z małego miasteczka, rzemieślnik wiejski
laboriosus	pracowity	chłop
infidelis/perfidus	niewierny/przewrotny	Żyd

1 Prinke R.T., 2006: Poradnik genealoga amatora, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań, s.108

W odniesieniu do pojęcia „*famatus*” stosowano również równoznaczne określenie „*mieszczanin*”, nawet w odniesieniu do tak małych miasteczek ziemi przemyskiej jak Laszki Murowane czy (nieco większe) Niżankowice koło Przemysła.

W Księdze Ślubów wpisanych było ponad 50 małżeństw zawartych w okresie 40 lat, tj. w latach 1740-1779. Zdecydowaną większość informacji o tych małżeństwach udało się odczytać i wypisać (zarówno daty ślubu, nazwiska nowożeńców oraz ich przynależność do określonej klasy społecznej). W niektórych przypadkach wypisano również imiona i nazwiska świadków.

W latach 1740-1779 miały miejsce 4 śluby, gdzie jednym z nowożeńców była osoba nosząca nazwisko Lewicki (Lewicka), co przedstawiono w Tabeli 1.

Tab.1. Małżeństwa Lewickich w Laszkach Murowanych w okresie 1740-1779

Data ślubu	Pan młody	Panna młoda	Świadkowie
5.02.1747 (Fot. 2)	Konstanty Lewicki ² <i>famatus = mieszczanin</i>	Marianna Kilarowicz	Łukasz(?) Cichanowicz, Szymon Feyfer, Maciej Maychrowicz
??.1755 (Fot. 7)	Andrzej Radomski	Katarzyna Lewicka ³	Szymon Feyfer(?) Maciej Maychrowicz
6.02.1774 (Fot. 8)	Stanisław Lewicki ⁴ <i>famatus = mieszczanin</i>	Katarzyna Żarnowska (lub Żarnewska)	Józef Wolański Maciej Jasiński
11.02.1776	Jan Lewicki ⁵ <i>famatus = mieszczanin</i>	Anna Krzysztopolska z miejscowości: Gródek [Jag.?)	Konstanty Lewicki Józef Wolański

W części księgi dotyczącej chrzów znajdują się również wpisy ochrzczonych dzieci o nazwisku Lewicki (Lewicka), których rodzicami nie byli małżonkowie wykazani w Tab. 1. Chodzi o potomstwo małżeństwa **Michała Lewickiego** i jego małżonki **Magdaleny** (nie opisanej z nazwiska rodzowego). Brak wpisu dotyczącego zawarcia związku małżeńskiego pomiędzy Michałem Lewickim a Magdaleną, może świadczyć o dwóch tego przyczynach. Po pierwsze ślub mógł odbyć się w innym miejscu niż Laszki Murowane, po drugie – ślub mógł mieć miejsce w Laszkach Murowanych, ale przed rokiem 1740, od którego to roku prowadzone były wpisy w omawianej księdze. Pierwszy wpis do Księgi Chrzów dla dzieci z tego związku miał miejsce 4.03.1746, kiedy to urodził się **Kazimierz Lewicki** (Fot. 4). Zagadkowym jest natomiast status społeczny Michała Lewickiego. Przy wpisie z 1746 roku w Księdze Chrzów podany jest on jako „*laboriosus*” (osoba stanu chłopskiego) i grekokatolik⁶. Rodzicami chrzestnymi Kazimierza byli: „*mieszczanin*” (*famatus*) Bartłomiej

2 Liber Natorum, Copulatorum, Mort. pro Laszki Murowane 1741-79 [rit. lac.], AGAD W-a, z.437, sygn.49 (Stara Sól), s.78

3 jw., s.84

4 jw., s.90

5 jw., s.91

6 Liber Natorum, Copulatorum, Mort. pro Laszki Murowane 1741-79 [rit. lac.], AGAD W-a, z.437, sygn.49 (Stara Sól), s.8

Nowakowski oraz niejaka Husarska. W zapisie tym jest również informacja, że małżonka Michała Lewickiego, tj. Magdalena była wyznania rzymsko-katolickiego. Tak więc w 1746 roku Michał Lewicki występuje jako greckokatolicki chłop, zaś dwa lata później, gdy 22.02.1748 urodziła mu się córka **Marianna Lewicka**⁷, był opisany jako „*famatus*” (*mieszczanin*). Po kolejnych dwóch latach przy chrzcie swojego następnego potomka **Stefana Jana (Ewangelisty) Lewickiego**⁸ (ur. 2.01.1750) ten sam Michał Lewicki nazwany został już jako „*spectabilis*”, czyli „*godny*” (Fot. 6), a więc jego status społeczny był nieporównywalnie wyższy⁹. Rodzicami chrzestnymi Stefana Jana Lewickiego byli wówczas Anna Spalińska i Bartłomiej Nowakowski. Co ciekawe, po trzech kolejnych latach status Michała Lewickiego ustabilizował się na poziomie „klasycznego” mieszczanina Laszek Murowanych, gdyż przy chrzcie swojej córki **Marianny Lewickiej**¹⁰ (ur.2.07.1753) występuje on jako „*famatus*”. Niemniej jednak jednym z chrzestnych był wówczas szlachcic (*nobilis*) Szymon Woliński. Pozostałymi chrzestnymi Marianny Lewickiej byli: Aldegunda Szczewiczowa¹¹, Józef Petruszyński oraz Anna Spalińska. Wydaje się mało prawdopodobne, aby szlachcic był ojcem chrzestnym dziecka z rodziny chłopskiej, tak więc tym bardziej zagadkowy pozostaje wpis z 1747 wskazujący na chłopskie pochodzenie Michała Lewickiego. Wytłumaczeniem może być, po pierwsze (jeśli rzeczywiście był on stanu chłopskiego) nadzwyczajny awans społeczny wynikły z jakiś nieznanych nam okoliczności, a może po prostu skutek „wznienia się” w rzymsko-katolicką rodzinę swojej żony Magdaleny. Po drugie, wpis z 1747 (tj. „*laboriosus*”) może być błędny lub co najmniej nieścisły.

W dokumentach metrykalnych z okolic Stryja (Chromohorb, Dołhołuka, Wola Dołhołucka, etc.) gdzie znajdowało się sporo zaścianków szlacheckich, podobne nieścisłości również miały miejsce. Przykładowo w niektórych zapisach w tamtejszych Księgach Chrztów dana osoba występowała jako „*agricola*”, co sugerowałoby „*rolnika*”, a tymczasem w innych zapisach przy tej samej osobie był dokładniejszy wpis „*agricola nobilis*” co jednoznacznie wskazywało na zubożałego szlachcica, który uprawiał ziemię własnymi rękami. Co więcej, nawet wyznanie greckokatolickie, często w tamtych regionach wskazywało na starą „odwieczną” tam szlachtę polską, która siłą rzeczy ulegała późniejszemu zrutenizowaniu.

W czasach osadnictwa na ziemiach wschodnich, w tym na Podkarpaciu, od XIV do XVII wieku król, możnowładcy oraz zamożna szlachta budowali cerkwie dla swoich poddanych, zarówno „napływowych” jak i „tubylczych”, co było zjawiskiem wówczas zrozumiałym i praktykowanym. Kościoły rzymsko-katolickie budowane były zaś głównie w miastach i przy wielkich rezydencjach oraz zamkach. W miarę rozradzania się szlachty i rozdrabniania ich fortun, następowały masowe zubożenia tej warstwy społecznej, co

7 jw., s.13; rodzicami chrzestnymi Marianny byli: niejaki Husarski (*militiae*), Katarzyna Laskowska, Bartłomiej Nowakowski i Katarzyna Fujarska. Dziecko zapewne niebawem zmarło, gdyż w 1753 roku rodzice swojej następnej córce również nadali to samo imię (Marianna)

8 jw., s.18

9 „*Spectabilis*” (patrz Tab. 1) czyli „zamożny patrycjusz dużego miasta” - znacznie wyżej niż typowy mieszczanin (*famatus*)

10 Liber Natorum, Copulatorum, Mort. pro Laszki Murowane 1741-79 [rit. lac.], AGAD W-a, z.437, sygn.49 (Stara Sól), s.26

11 w innym miejscu występuje podobne lub to samo nazwisko zapisane w postaci Szczawielewicz (s.19) lub Szczawilewicz (s.23-24) jako matka chrzestna dzieci Konstantego Lewickiego w 1750 i 1752 roku

skutkowało m.in. brakiem możliwości na dalekie wyprawy do kościoła. Tak więc z czasem zarówno szlachta jak i chłopcy polscy, zwani na Podkarpaciu „Mazurami”, zaczęli coraz częściej korzystać z miejscowych cerkwi greckokatolickich, a przez codzienne kontakty z miejscową ludnością zaczęli również używać języka ruskiego¹². Na skutki długo nie trzeba było czekać. Po jednym lub dwóch pokoleniach wielu z nich mogło uważać się za „tutejszych” lub wręcz za Rusinów, ale nie zawsze. W wielu przypadkach pod koniec XVIII wieku „*ten i ów z Ilnickich, Matkowskich czy Wysoczańskich – pracując przy pługu, kroczył po bruździe bosy i o szlacheckim jego prawie, krwi i honorze świadczył kord – na pasie rzemiennym wiszący*”¹³.

W XVIII w., jak i na początku wieku XIX w Małopolsce Wschodniej i prowincjach przyległych nazwisko Lewicki było jak najbardziej obecne w różnych dokumentach z tamtej epoki. Przykładowo szlachta chełmska w 1710 roku potwierdziła rodowitość jednego z przedstawicieli tego rodu, tj. Bazylego Lewickiego m.in. takim stwierdzeniem: „...iż znając godne urodzenie, szlacheckie imię, tudzież zacne merita przez rycerskie zasługi w Rzeczypospolitey... [potwierdzamy] iż jest *ex nobili sanguine natus*”¹⁴. Natomiast 29 maja 1767 Jan i Grzegorz Lewiccy podpisali uchwałę konfederacji ziemian halickich skierowaną przeciw intrygom rosyjskim, a broniącą całości Polski¹⁵. **Grzegorz Lewicki** (ale czy ten sam?) związany był z zamkiem w Laszkach Murowanych na początku XIX w., ale czy był on potomkiem laszeckich Lewickich z XVIII w. czy napływowym Lewickim, tego na chwilę obecną stwierdzić nie można. Faktem jest, że w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie zachowała się korespondencja tegoż Grzegorza Lewickiego z lat 1805-1813¹⁶. W 1809 roku Joachim Lewicki był właścicielem wsi Mszaniec (cyrkuł tarnopolski)¹⁷, zaś Józef hr. Lewicki w tym samym 1809 roku miał na własność wieś Karaszynce (dominium Chorostków, cyrkuł czortkowski)¹⁸. Tak więc „kariery” społeczne, zarówno Lewickich jak i innych rodów tamtego regionu, toczyły się ze zmiennym szczęściem, a wśród członków rodu mogli być ludzie z różnych warstw społecznych, niekiedy aspirujący „wyżej”, czego dowodem może być przykład z XVII wieku, gdzie Walerian Nekanda Trepka w *Liber generationis plebeanorum* złośliwie ironizował pod adresem jednego z Lewickich, uważając, że nie jest szlachcicem: „*Lewicki nazwał się Albertus, mieszczanek. W Lublinie był ławnikiem i pisarzem wójtowskim anno 1638. Ma kamienic kilka i folwarki przy Lublinie. Pieniężny, ma synków dwu... Przyjdzie za czasem, że się szlachtą będą zwać i udawać*”¹⁹.

Tak więc sprawa zarówno Michała Lewickiego, Konstantego Lewickiego czy innych Lewickich z Laszek Murowanych nie jest jednoznaczna. Niektórzy mogli być pochodzenia chłopskiego, niektórzy mieszczańskiego, ale być może w przeszłości przodkowie Lewickich

12 Pulnarowicz W., 1937: Rycerstwo polskie Podkarpacia, Wydawnictwo Pobudki, Przemysł, ss. 36-37

13 Ossendowski A.F., 1938: Karpaty i Podkarpacie, Poznań, s.250

14 Akty carstwowanija Jekatierint II, Moskwa 1907, za: Ciechanowicz J., 2006: Rody szlacheckie Imperium Rosyjskiego pochodzące z Polski, Warszawa, t.II (L-Ż), s.14

15 Ciechanowicz J., 2006: Rody szlacheckie Imperium Rosyjskiego pochodzące z Polski, Warszawa, t.II (L-Ż), s.14

16 Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, zespół nr 388 „Zbiór Aleksandra Czołowskiego”, sygn. 384

„Stanisław Mniszech szambelan austriacki” oraz sygn. 387 „Administracja dóbr Mniszców”

17 Ślusarek K., 1994: Drobną szlachta w Galicji 1772-1848, Wydawnictwa „Księgarni Akademickiej”, nr 20, Kraków, s.199

18 jw., s.179

19 Ciechanowicz J., 2006: Rody szlacheckie Imperium Rosyjskiego pochodzące z Polski, Warszawa, t.II (L-Ż), s.13

z Laszek Murowanych, byli pochodzenia szlacheckiego. Pulnarowicz w swojej pracy podaje, że Lewiccy przybyli na Podkarpacie wraz z licznymi innymi rodami polskimi w okresie od XVI do XVIII wieku²⁰ i przypisuje im herb Rogala²¹. Za gniazdo rodowe Lewickich uważa się Lewiczyn (pow. Śrem), zaś jedna z najwcześniejszych wzmianek o tym nazwisku odnosi się do 1412 roku²². Ciechanowicz²³ o rodzie Lewickich pisze jeszcze tak: „Z biegiem czasu rodzina ta rozrosła się i rozmnożyła ogromnie, wykazując rzadko spotykaną prężność biologiczną. Archiwalia zawierają setki i setki imnion jej przedstawicieli po całej Polsce, Litwie i Rusi. Niektórzy przeszli na prawosławie lub greko-katolicyzm, zruszczyli się i zlitewszczyli. Ale większość gałęzi, Rogalów Lewickich pozostała przy polskość i wierze przodków. Było też kilka innych Lewickich, używających herbów Sas, Nałęcz, Odrowąż. Trudno powiedzieć, czy poszczególne z tych rodzin nie były spowinowacane z innymi.” Gwoli ścisłości, idąc „tropem szlacheckim” warto wspomnieć, że oprócz wymienionych herbów, Lewickim przypisuje się również takie herby jak Bibersztein, Kuszaba, Lubicz, Nowina, Pilawa, Prawdzic, Rawicz i porozbiorowe „własne” (tj. Lewicki) oparte na herbach Rogala i Rawicz²⁴. Jeśli Lewiccy z Laszek Murowanych mieli rzeczywiście korzenie szlacheckie, to na chwilę obecną nie można przypisać ich do konkretnego klanu, aczkolwiek w ziemi przemyskiej jedne rody Lewickich występowały częściej niż inne. Analiza tego zagadnienia wykracza jednak poza ramy niniejszej pracy.

Na chwilę obecną można stwierdzić, że w połowie wieku XVIII w Laszkach Murowanych były dwie rodziny Lewickich: Michała, którego pochodzenie społeczne jest niejednoznaczne oraz Konstantego – mieszczanina. Przyjmuje się, że Konstanty Lewicki, „protoplasta” m.in. jednej z linii Lewickich spowinowacanej pod koniec XX w. z Oziębłowskimi, urodził się w 1722 roku, ale nie ma pewności czy w Laszkach Murowanych. Nie ulega natomiast wątpliwości fakt, że miał ze swoją żoną Marianną z domu Kilarowicz dzieci urodzone w Laszkach Murowanych (Tab.2), zaś sam był wyznania greckokatolickiego (Fot.3), które zmienił na rzymskokatolickie. Wskazuje na to fakt, że wszystkie jego dzieci, zarówno płci męskiej jak i żeńskiej ochrzczone zostały w kościele rzymskokatolickim, a nie w cerkwi greckokatolickiej. Fakt początkowej przynależności Lewickich z Laszek Murowanych do wyznania greckokatolickiego, być może wzmacnia tezę o ich szlacheckich korzeniach, gdyż przywędrować oni mogli z jakiegoś miejsca (zaścianka szlacheckiego?), gdzie nie było w okolicy kościoła, tylko same cerkwie. Grekokatolicy zaś podlegali Rzymowi tak jak łacinnicy, i nie stanowiło to wówczas dużego problemu aby uczęszczać do cerkwi podległej Rzymowi, jeśli w okolicy nie było kościoła. W XVIII w. nie było jeszcze klasycznego przyporządkowania (jak np. w I połowie XX w.), że grekokatolik to Rusin (Ukrainiec), a łacinnik to Polak. Dlatego też przyjmując hipotezę, że Lewiccy przybyli (być może właśnie w I połowie XVIII w.) do Laszek Murowanych, położonych notabene obok polskiego zamku Mniszchów, nie było dla nich problemem powrót do wiary ojców, zwłaszcza że mieli w tej miejscowości kościół rzymskokatolicki. Jest wysoce prawdopodobne, że co najmniej od połowy XVIII w. była w Laszkach również cerkiew greckokatolicka, która pod koniec tego wieku spłonęła, co było bezpośrednią przyczyną

20 Pulnarowicz W., 1937: Rycerstwo polskie Podkarpacia, Wydawnictwo Pobudki, Przemyśl, s.26

21 jw., s.75

22 Boniecki A., 1911: Herbarz polski, Warszawa, t.XIV, ss.184-195

23 Ciechanowicz J., 2006: Rody szlacheckie Imperium Rosyjskiego pochodzące z Polski, Warszawa, t.II (L-Ż), s.12

24 Gajl T., 2007: Herbarz Polski od średniowiecza do XX wieku, Wydawnictwo L&L, Gdańsk, s.197 i 464

zabrania łacinnikom przez zaborców ich kościoła i oddanie go grekokatolikom²⁵. Dlatego wydaje się, że pomimo możliwości pozostania w obrządku greckim w swoim nowym miejscu, czyli Laszkach Murowanych, w połowie XVIII w. Lewiccy powrócili do swojego pierwotnego obrządku, którym był ryt łaciński (rzymskokatolicki).

Tab.2. Dzieci małżonków Konstantego Lewickiego i Marianny z domu Kilarowicz urodzone w Laszkach Murowanych

Imię dziecka	Data urodzenia	Rodzice chrzestni / Uwagi
Stanisław ²⁶ (Kostka) (Fot. 3)	21.11.1747	Piotr Ancaszkiewicz - pachotek ill-mi [Jaśnie Wielmożnych] z Zamku Krakowskiego oraz Barbara Maychrowicz z Laszek
Franciszek ²⁷ (Fot. 5)	6.10.1750	Maciej Maychrowicz i Marianna Szczawielewicz (dziecko zapewne niebawem zmarło, gdyż następny syn otrzymał takie samo imię)
Franciszek ²⁸	1.10.1752	Maciej Maychrowicz i Marianna Szczawielewicz (inna pisownia tego nazwiska w porównaniu z rokiem 1750)
Wawrzyniec ²⁹	4.08.1755	Kędziński i Franciszka Maychrowicz
Marianna ³⁰	13.08.1758	Maciej Jasiński i Franciszka Maychrowicz
Dominik ³¹	3.08.1760	<i>honoratus</i> (=zacny, czyli patrycjusz) Maciej Jasiński oraz <i>famata</i> (=sławetna czyli mieszcanka) Franciszka Maychrowicz
Józef ³²	18.03.1764	Franciszek Lewicki, Helena Podgórska, Maria Wejnerowa(?), Maciej Goliński(?)

Tak więc w podobnym czasie połowy XVIII wieku rodzili się nowi Lewiccy w Laszkach Murowanych, potomkowie Konstantego i Marianny Lewickich oraz Michała i Magdaleny Lewickich. Pozostaje jeszcze do wyjaśnienia osoba **Katarzyny Lewickiej**, która wyszła za mąż za **Andrzeja Radomskiego** w 1755 roku (Fot. 7). Jaki był jej stopień pokrewieństwa w stosunku do Konstantego oraz Michała? Analizując skład osobowy świadków na ślubach Konstantego Lewickiego oraz Katarzyny Lewickiej, jak również rodziców chrzestnych dzieci Konstantego oraz Michała można spróbować wyciągnąć pewne wnioski. Otóż w moim przekonaniu Katarzyna Lewicka z pewnością była młodszą siostrą Konstantego Lewickiego. Na ślubie Konstantego Lewickiego w 1747 roku było trzech świadków, w tym Szymon Feyfer

25 Z dostępnych dokumentów wynika, że właściciel zamku Mniszech wezwany przez Austriaków do odbudowy spalonej cerkwi grekokatolickiej stwierdził, że jej nie odbuduje, ale zasugerował, aby kościół łacinników przekazać grekokatolikom, co zaborcze władze zrealizowały w 1796 roku

26 Liber Natorum, Copulatorum, Mort. pro Laszki Murowane 1741-79 [rit. lac.], AGAD W-a, z.437, sygn.49 (Stara Sól), s.12

27 jw., s.19

28 jw., ss.23-24

29 jw., s.30

30 jw., s.39

31 jw., s.43

32 jw., s.52

oraz Maciej Maychrowicz. Na ślubie Katarzyny Lewickiej osiem lat później w 1755 roku, było dwóch świadków, którzy wcześniej „świadkowali” Konstantemu, tj. wspomniani Szymon Feyfer oraz Maciej Maychrowicz. Jakże natomiast było pokrewieństwo Michała Lewickiego w stosunku do rodzeństwa Konstantego i Katarzyny Lewickich? Biorąc pod uwagę taki sam obrządek greckokatolicki Michała Lewickiego w 1746 oraz Konstantego w 1747 wydaje się, że byli oni braćmi³³. W następnych latach, gdy Michałowi i Konstantemu rodziły się kolejne dzieci, w Księdze Chrztałów nie wspomina się, żeby byli oni obrządku greckiego³⁴. Można więc roboczo przyjąć, że Lewiccy z Laszek stali się na powrót łacinnikami w 1748 roku.

W Laszkach Murowanych miały miejsce jeszcze dwa śluby, gdzie nowożeńcy mieli na nazwisko Lewicki (Tab.1). **Stanisław Lewicki** dnia 6.02.1774 poślubił **Katarzynę Żarnowską** (Fot. 8), zaś **Jan Lewicki** 11.02.1776 pojął za żonę **Annę Krzysztopolską** z Gródka (być może Jagiellońskiego). Jest wysoce prawdopodobne, że nowożeniec Stanisław z 1774 roku i Stanisław (Kostka) urodzony w 1747 roku (syn Konstantego) to ta sama osoba, która podczas ślubu miała 27 lat. Natomiast Jan Lewicki był prawdopodobnie synem Michała, za czym przemawia fakt, że świadkiem na jego weselu był Konstanty Lewicki (przypuszczalnie ojciec nie mógłby być świadkiem na ślubie swojego syna). Tak więc analizowana Księga Ślubów wskazuje na dwa śluby starszej generacji Lewickich (Konstantego w 1747 i Katarzyny w 1755) oraz na dwa śluby młodszej generacji po ponad 20 latach (Stanisława w 1774 i Jana w 1776).

Inne rodziny

W analizowanej księdze występują również inne nazwiska rodzin mieszkających w Laszkach Murowanych w latach 1740-1779. Powtarzają się m.in. następujące nazwiska: Kędzierski, Jandziszak, Podgórski, Maychrowicz, Kamyk, Wolański, Kucharski, Szymański, Tobiasz, Pacarowicz, Spaliński, Mądry, Dobrowolski, Zołoteńki. W Tabeli 3 przedstawiono śluby Kędzierskich, które odbyły się w Laszkach Murowanych w analizowanym okresie.

Tab.3. Małżeństwa Kędzierskich w Laszkach Murowanych w okresie 1740-1779

Data ślubu	Pan młody	Panna młoda	Świadkowie
2.02.1740	Paweł Kędzierski ³⁵	Barbara Pyszniwicz	Szymon Feyfer, Piotr Fedykowski(?), Andrzej Spaliński
11.11.1741	Paweł Tobiasz	Marianna Kędzierska ³⁶	Bartłomiej Nowakowski, Tomasz Spaliński, Maciej Spaliński

33 Ich żony były obrządku rzymsko-katolickiego

34 Następnym dzieckiem Michała była Marianna ur. w 1748, zaś Konstantego – Franciszek ur. w 1750

35 Liber Natorum, Copulatorum, Mort. pro Laszki Murowane 1741-79 [rit. lac.], AGAD W-a, z.437, sygn.49 (Stara Sól), s.76

36 jw., s.76

28.10.1749	Józef Kędzierski ³⁷ <i>famatus = mieszczanin</i>	Zofia Matern (lub Materna)	Maciej Maychrowicz, Łukasz(?) Cichowicz, Paweł Tobiasz
9.11.1777	Stanisław Kędzierski ³⁸ <i>famatus = mieszczanin</i>	Magdalena Jasińska	Stanisław Lewicki, Wojciech Tobiasz

Ślub Pawła Kędzierskiego z Barbarą Pyszniwicz został w laszeckiej Księdze Ślubów wpisany jako pierwszy ze wszystkich ślubów. Analogicznie jak w przypadku Lewickich, również i tutaj w ciągu 40 lat miały miejsce 4 śluby, z tym że pierwsze trzy odnosiły się do starszej generacji (lata 1740-1749), zaś ostatni czwarty ślub odnosił się do młodszego pokolenia (rok 1777). W Tabeli 4 przedstawiono inne wybrane wpisy odnoszące do zawartych małżeństw w Laszkach Murowanych. Warto zwrócić uwagę na fakt, że wpisy ślubów dzielą się niejako w sposób naturalny na dwie grupy: na małżeństwa zawarte w latach 1740-1757 oraz w latach 1762-1779. W Księdze Ślubów nie odnotowano żadnego małżeństwa w latach 1758-1761, co być może symbolicznie dzieli te zapisy na dwie generacje – starszą (śluby do 1758) oraz młodszą (śluby od 1762), aczkolwiek podział taki mógł być tylko dziełem przypadku niezależnym od generacji Laszan.

Tab.4. Małżeństwa wybranych par w Laszkach Murowanych z okresu 1740-1779

Data ślubu	Pan młody	Panna młoda	Świadkowie
18.05.1749	Teodor Grabowski ³⁹ <i>nobilis</i>	Franciszka Massylewicz	<i>illustrissimus</i> Jan Mniszech, <i>magnificus</i> Malicki
9.11.1749	Paweł Jandziszak ⁴⁰ <i>honestus z Felsztyna</i>	Barbara Spalińska	Maciej Maychrowicz
30.11.1752	Eliasz Dobrzański ⁴¹ <i>generosus</i>	Marianna Milewska	<i>magnificus</i> Fabian Zamoyski, <i>generosus</i> Stefan Jaszewski, <i>generosus</i> Jan Grochowski
28.06.1757	Szymon Kamyk ⁴² <i>laboriosus z Sąsiadowic</i>	Anna Tracka(?)	Kamyk
17.11.1770	Józef Mądry ⁴³ <i>famatus z Felsztyna</i>	Małgorzata Podgórska	Paweł Jandziszak, Paweł Machowicz
22.11.1772	Stanisław Szurkawski ⁴⁴ <i>famatus ze Starej Soli</i>	Marianna Janda	<i>famatus</i> Jan Sokołowski ze Starej Soli,

37 jw., s.80

38 jw., s.91

39 Liber Natorum, Copulatorum, Mort. pro Laszki Murowane 1741-79 [rit. lac.], AGAD W-a, z.437, sygn.49 (Stara Sól), s.79

40 jw., s.80

41 jw., s.82

42 jw., s.85

43 jw., s.90

44 jw., s.90

			Michał Sroka z Laszek
13.11.1775	Jan Paciuk ⁴⁵ <i>laboriosus</i>	Helena Tobiasz <i>famata</i>	<i>laboriosus</i> Jan Małecki, <i>famatus</i> Michał Sroka
21.11.1775	Jan Zołoteńki ⁴⁶ <i>laboriosus</i>	Marianna Podgórska <i>famata</i>	<i>laboriosus</i> Teodor Zołoteńki, <i>famatus</i> Stanisław Lewicki
18.06.1778	Jan Dobrowolski ⁴⁷ <i>famatus</i>	Marianna Maychrowicz	Józef Wolański, Stanisław Lewicki

Podsumowanie

W niniejszym artykule wymieniono z imienia i nazwiska wszystkie osoby z rodziny mieszczanina Konstantego Lewickiego, które urodziły się bądź brały ślub w Laszkach Murowanych w latach 1740-1779. Wymieniono również niektóre dzieci Michała Lewickiego, którego niepewny status społeczny był przyczyną, dla której dokonano krótkiej charakterystyki przyczyn rutenizowania się szlachty polskiej na Podkarpaciu. Przedstawiono również kilka przykładów odnoszących się zarówno do mieszczan jak i szlachciców noszących nazwisko Lewicki i żyjących w okresie od XVII w. do początków XIX w. w Małopolsce Wschodniej lub w prowincjach bezpośrednio do niej przylegających. Przyjęto hipotezę roboczą, że Michał, Konstanty oraz Katarzyna Lewiccy byli rodzeństwem, zaś jako szeroko pojęta rodzina zakończyli proces przejścia z obrządku greckokatolickiego z powrotem na rzymskokatolicki w 1748 roku. W artykule wymieniono również wszystkie cztery osoby o nazwisku Kędziński (w tym jedną kobietę), które to osoby zawarły związek małżeński w Laszkach Murowanych w latach 1740-1779. Wybrano i przedstawiono również kilka par nowożeńców, o zróżnicowanym statusie społecznym, aby ukazać inne nazwiska występujące w tamtym czasie w Laszkach Murowanych, jak i w sąsiednim zamku laszeckim – jednej z siedzib rodowych znanej rodziny Mniszchów.

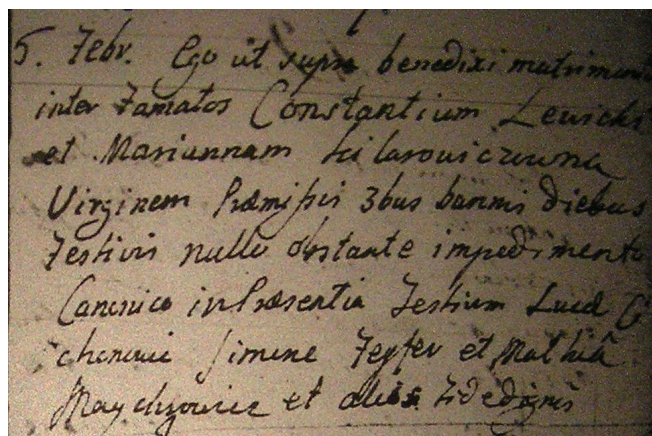
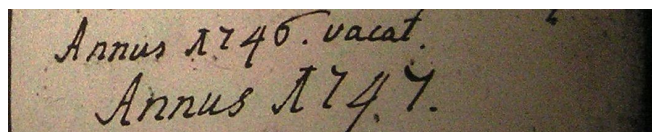
45 jw., s.93

46 jw., s.93

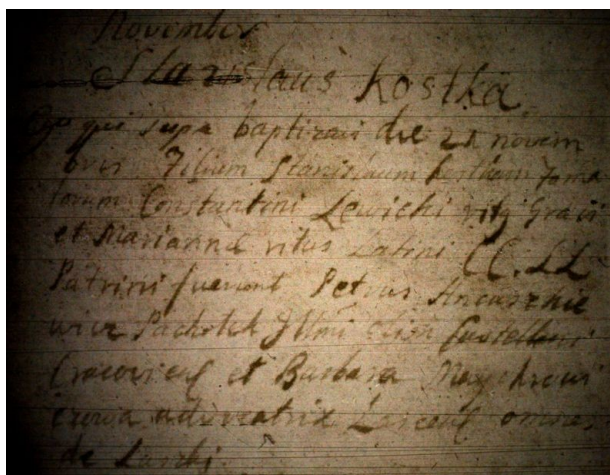
47 jw., s.91

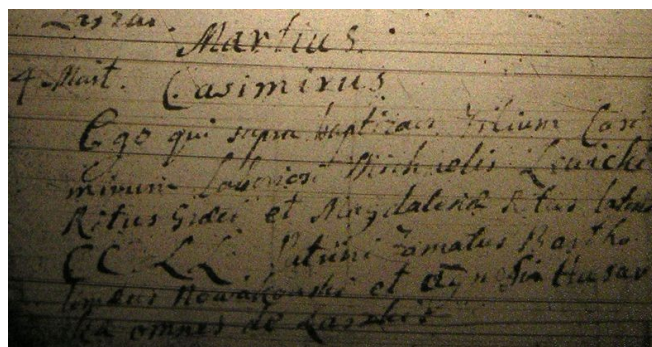
Fot. 1
Fragment okładki Księgi Chrzów i Ślubów
(brak Księgi Zmarłych pomimo opisu na okładce)

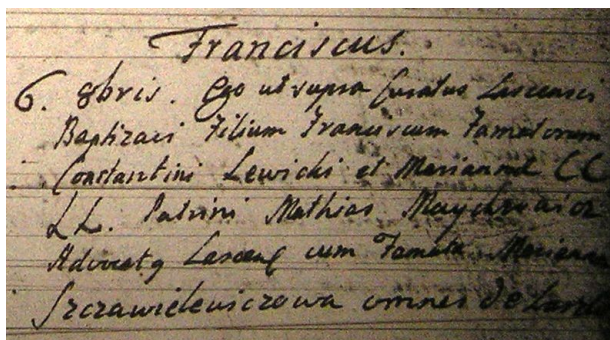
Fot. 2
Wpis w Księdze Ślubów (s.78) dotyczący zawarcia
związku małżeńskiego dnia 5 lutego 1747 roku w
Laszkach Murowanych pomiędzy mieszczaninem
Konstantym Lewickim a Marianną Kilarowicz

Fot. 3
Wpis w Księdze Chrzów (s.12) dotyczący
Stanisława (Kostki) Lewickiego, ur. 21.11.1747,
którego rodzicami byli famatus Konstanty Lewicki
(ritus greci) i Marianna [Kilarowicz] (ritus latini)

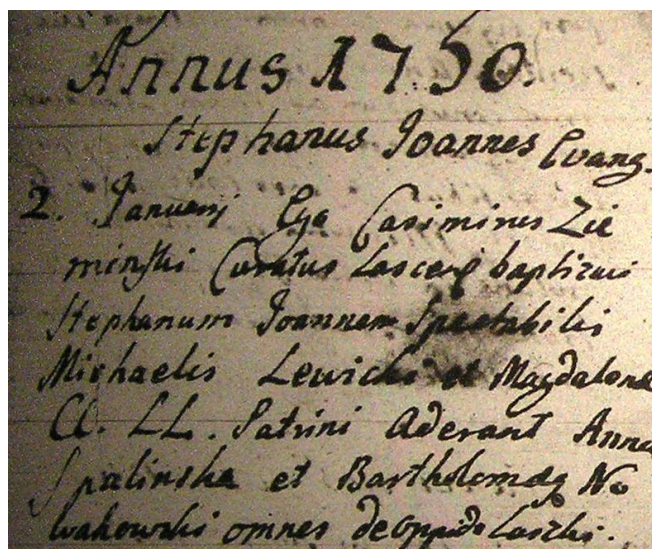

Fot. 4
Wpis w Księdze Chrzów (s.8) dotyczący Kazimierza
Lewickiego, ur. 4.03.1746, którego rodzicami byli
laboriosus Michał Lewicki (ritus greci) i Magdalena
(ritus latini)

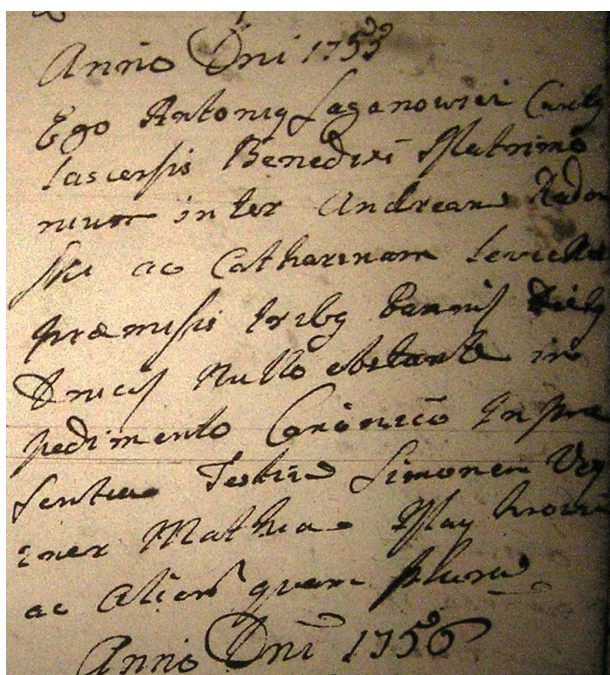
Fot. 5

Wpis w Księdze Chrzów (s.19) dotyczący **Franciszka Lewickiego**, ur. 6.10.1750, którego rodzicami byli *famatus* Konstanty Lewicki (brak podanego obrządku) i Marianna [Kilarowicz] (brak podanego obrządku)

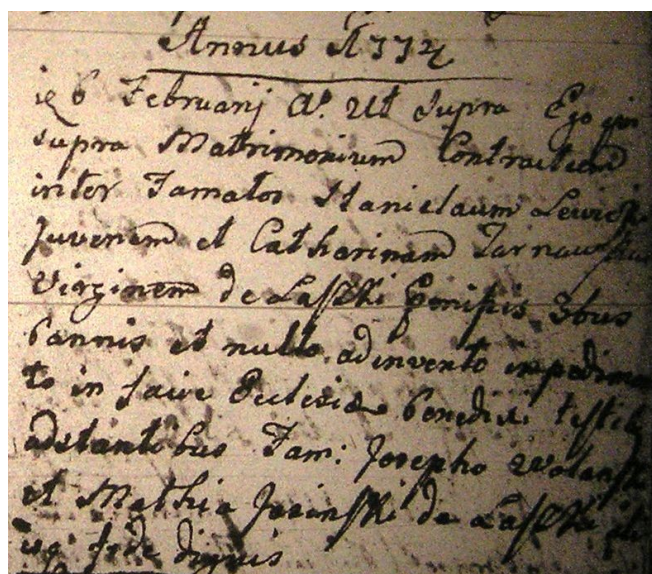
Fot. 6

Wpis w Księdze Chrzów (s.18) dotyczący **Stefana Jana (Ewangelisty) Lewickiego**, ur. 2.01.1750, którego rodzicami byli *spectabilis* Michał Lewicki (brak podanego obrządku) i Magdalena (brak podanego obrządku)

Fot. 7

Wpis w Księdze Ślubów (s.84) dotyczący zawarcia związku małżeńskiego w 1755 roku pomiędzy **Andrzejem Radomskim** a **Katarzyną Lewicką**

Fot. 8

Wpis w Księdze Ślubów (s.90) dotyczący zawarcia związku małżeńskiego dnia 6.02.1774 pomiędzy **Stanisławem Lewickim** a **Katarzyną Żarnowską**